

Pristojnost sprejemanja internih aktov šole/vrtca

mag. Domen Petelin, univ. dipl. pravnik

V stalnem tematskem sklopu Šolstvo in pravo vam avtor mag. Domen Petelin s svojimi prispevki poskuša odgovoriti na številna odprta vprašanja s področja šolskega prava. Glede želenih vsebin prihodnjih prispevkov ali dilem glede vsakokratnega aktualnega prispevka se na avtorja lahko obrnete preko elektronskega naslova petelin.domen@gmail.com.

Kateri organ v vrtcu/šoli sprejema posamezne interne akte vrtca/šole? Je to svet zavoda ali je to ravnatelj? V katerih predpisih je to določeno?

Sprejema interne akte svet zavoda ali ravnatelj?

Glavni državni predpisi, ki urejajo predmetno materijo, so Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (v nadaljevanju: ZOFVI), Zakon o osnovni šoli (za osnovne šole), Zakon o vrtcih (za vrtce), Zakon o zavodih in Kolektivna pogodba za dejavnost vzgoje in izobraževanja v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: KPVIZ).

ZOFVI v določbah 48. in 49. člena določa pristojnosti sveta zavoda in ravnatelja, vendar eksplicitnih pravnih norm glede vprašanja pristojnosti sprejemanja internih aktov zavoda ni, razen pri ravnatelju, kjer je navedeno, da ravnatelj določa sistemizacijo delovnih mest, kar bi lahko upravičeno razumeli, da je ravnatelj tisti organ zavoda, ki sprejme Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest.

Pri obeh organih (svet zavoda in ravnatelj) pa ZOFVI določa, da lahko svet zavoda/ravnatelj opravlja druge naloge, določene z zakonom in aktom o ustanovitvi/drugimi predpisi.

Svet zavoda

Če si pogledamo torej druge predpise, ne moremo mimo 30. člena Zakona o zavodih, s katerim je določeno, da svet zavoda sprejema statut oziroma pravila in druge splošne akte zavoda, in opravlja druge z zakonom ali aktom o ustanovitvi zavoda določene zadeve. Prav tako Zakon o zavodih v 45. in 46. členu določa, da ima zavod statut ali pravila, lahko pa ima tudi druge splošne akte, s katerimi se urejajo vprašanja, pomembna za delo in poslovanje zavoda. V 46. členu Zakona o zavodih je tako navedeno, da statut oziroma pravila zavoda sprejme svet zavoda s soglasjem ustano-

vitelja, druge splošne akte pa sprejme svet zavoda, če ni s statutom oziroma pravili zavoda določeno, da jih sprejme direktor (na področju vzgoje in izobraževanja – ravnatelj). V 43. členu ZOFVI pa je določeno, da ima lahko javni vrtec oziroma šola pravila, ki jih sprejme svet javnega vrtca oziroma šole. S pravili se lahko urejajo vprašanja, ki so pomembna za opravljanje dejavnosti in poslovanje javnega vrtca oziroma šole.

Kaj določa področna zakonodaja? Zakon o vrtcih v nobeni od pravnih norm ne ureja vprašanja pristojnosti sprejemanja internih aktov vrtca, medtem ko Zakon o osnovni šoli v 60. e členu določa, da pravila šolskega reda sprejme svet zavoda na predlog ravnatelja, ki si predhodno pridobi mnenje učiteljskega zbora in sveta staršev. Nekateri pravni teoretiki vzgojnega načrta sicer ne uvrščajo med interne akte šole, vendar vseeno navajam 60. d člen Zakona o osnovni šoli, ki določa, da vzgojni načrt sprejme svet zavoda na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt, ter da pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši.

Tudi določbi 6. člena Zakona o šolski prehrani in 14. člena Pravilnika o financiranju šole v naravi določata, da je svet zavoda tisti stvarno pristojni organ šole, ki sprejme Pravila o šolski prehrani in Pravilnik o podrobnejših kriterijih in postopku za uveljavljanje dodelitve sredstev učencem za subvencioniranje šole v naravi.

Svet zavoda sprejema tudi poslovnik o delu sveta zavoda, s katerim se ureja delo sveta zavoda, zlasti pa konstituiranje, pravice in dolžnosti članov sveta, sklicevanje, vodenje ter potek sej, sprejemanje odločitev, vzdrževanje reda na sejah, pisanje zapisnikov in pisnih odpravkov odločitev sveta, postopek imenovanja delavcev s posebnimi pooblastili ter drugo.

Ravnatelj

V praksi pri velikem številu šol in vrtcev večino internih pravnih aktov sprejema ravnatelj, npr.:

- pravilnik o ukrepih za varstvo osebnih podatkov,
- pravilnik o pečatih,
- pravilnik o videonadzoru,
- pravilnik o ugotavljanju prisotnosti prepovedanih substanc,
- pravilnik o ravnanju in ukrepih za preprečevanje trpinčenja na delovnem mestu (mobing),
- pravilnik za vzpostavitev notranje poti za prijavo kršitev,
- pravilnik o prilagajanju šolskih obveznosti itd.

Kako pa je s pristojnostjo ravnatelja? Pristojnost ravnatelja za sprejem internih aktov je lahko določena s pravili oziroma statutom šole/vrtca, velikokrat pa kar v samem aktu o ustanovitvi.

Kadar pripravljam akte o ustanovitvi posameznega vzgojno-izobraževalnega zavoda, naročnikom vselej predlagam, da vprašanje pristojnosti sprejemanja internih aktov šole/vrtca posebej normativno uredijo v samostojnem členu ter da določijo pristojnost sprejemanja internih aktov ravnatelju, razen kadar iz državnih predpisov izhaja, da mora interni akt sprejeti svet zavoda (npr. pravila šolskega reda) ali pa v primerih, ko se v internem aktu urejajo tudi pravice in obveznosti vključenih otrok (npr. pravilnik o varnosti otrok v vrtcu).

Nenazadnje je ravnatelj odgovorna oseba vzgojno-izobraževalnega zavoda, ki organizira, načrtuje in vodi delo zavoda, in kot tak mora imeti tudi stvarno in strokovno pristojnost, da pri določeni situaciji odreagira hitro in po potrebi sprejme oz. spremeni določen posamični interni akt.

Pristojnost sprejemanja internih aktov drugih organov šole/vrtca

Obstajajo pa tudi interni akti, ki jih sprejmejo drugi organi in ne zgolj svet zavoda in ravnatelj. Svet

staršev lahko sprejme poslovnik o delu sveta staršev, s katerim uredi podrobnosti glede svojega delovanja, pristojnosti predsednika sveta staršev in njegovih članov, sklicevanja sej, vodenja sej, priprave zapisnika itd.

Upravni odbor sklada šole ali vrtca sprejme pravila o delovanju sklada, s katerimi se določi delovanje sklada, postopek razdelitve sredstev, obveščanje o delovanju sklada in dolžnost varovanja osebnih podatkov s strani članov upravnega odbora sklada itd.

Pogled iz prakse

Letos je bil aktualen pravilnik za vzpostavitev notranje poti za prijavo kršitev, ki sem ga zaradi narave stvari oblikoval kot akt, ki ga sprejme ravnatelj, vendar sem bil pri dveh šolah in enem vrtcu (od približno 60 zavodov, ki sem jim pomagal pri pripravi dokumentacije za vzpostavitev notranje poti za prijavo kršitev) opozorjen, da pri njih vse akte sprejema svet zavoda.

In obratno – ko sem za vrtce lani in letos pripravljal pravilnik o varnosti otrok v vrtcu, ki določa tudi obveznosti staršev in bi ga praviloma moral sprejeti svet zavoda, so me v enem vrtcu vprašali, zakaj je temu tako, saj v njihovi večdesetletni zgodovini svet zavoda ni sprejel še nobenega internega akta, ampak je vse interne akte vse do zdaj sprejel ravnatelj.

Vselej si potem skušam pomagati z vpogledom v akt o ustanovitvi, kjer pa se v posameznih primerih počutim kot Sherlock Holmes, ker vseh sprejemov akta o ustanovitvi (včasih tudi prvotnega besedila akta) ni mogoče poiskati na spletu, saj nekateri niso bili objavljeni v Uradnem listu RS, ampak v drugih medijih (raznih občinskih glasilih itd.), niti šola/vrtec niti občina kot njihov ustanovitelj pa ne razpolaga s čistopisi, tako da je včasih iskanje stvarne pristojnosti in normativne ureditve v aktu o ustanovitvi Sizifovo delo.

KURIKULUM, šolsko pravno svetovanje, d.o.o.

V kolikor še nimate imenovane strokovne pooblaščen osebe za varstvo osebnih podatkov (po GDPR), se obrnite na KURIKULUM, šolsko pravno svetovanje, d.o.o. Nedvomno najbolj ugodna in strokovna rešitev za posodobitev in usklajitev dokumentov s področja varstva osebnih podatkov.

Zaupaj nam že veliko število vrtcev, osnovnih šol in glasbenih šol. Prepričajte se še vi!

Kontakt: info@kurikulum.si

www.kurikulum.si